

WYMAGANIA EDUKACYJNE HISTORIA KLASA 6

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
DZIAŁ I. EUROPA I ŚWIAT W XVI WIEKU					
<ul style="list-style-type: none"> • zna datę: 1492; • zna sylwetki i dokonania Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana; • wskazuje na mapie trasy podróży K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana • rozumie pojęcia: konkwistador, Nowy Świat, kolonia; • wymienia państwa, które były najważniejszymi kolonizatorami; • wskazuje na mapie tereny odkryte w XV i XVI wieku • rozumie pojęcia: renesans; • wskazuje na mapie Włochy • wie, kto i kiedy udoskonalił wynalazek druku (ruchoma czcionka drukarska); • wymienia najważniejszych humanistów XVI-wiecznej Europy • potrafi wskazać datę początku reformacji; • zna dokonania Marcina Lutra; • rozumie pojęcia: reformacja, anglikanizm, protestantyzm, luteranizm, kalwinizm; • wskazuje na mapie państwa, w których doszło do reformacji • wie, kiedy i gdzie odbył się sobór reformujący Kościół; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie: jedwabny szlak; • wyjaśnia pochodzenie terminu <i>Indianie</i>; • zna znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana • wymienia rośliny przywiezione do Europy przez odkrywców • rozumie termin humanizm, odrodzenie, człowiek renesansu; • opisuje sylwetki Mikołaja Kopernika • wie, kiedy doszło do: powstania anglikanizmu, podpisania pokoju w Augsburgu, nocy św. Bartłomieja; • zna dokonania Jana Kalwina i działania Henryka VIII związane z reformacją; • rozumie pojęcie tolerancji religijnej • zna najważniejsze postanowienia soboru 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny odkryć geograficznych • wymienia skutki gospodarcze, społeczne i polityczne odkryć geograficznych; • podaje przyczyny narodzin renesansu we Włoszech • opisuje znaczenie upowszechnienia druku dla rozwoju kultury; • omawia odkrycie Mikołaja Kopernika • wymienia przyczyny reformacji; • przedstawia skutki reformacji; • opisuje wojny religijne oraz ich skutki • omawia zmiany, które nastąpiły w Kościele katolickim po 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie wprowadzenia nowego typu statków dla odkryć geograficznych • rozumie zmiany, które zaszły w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć geograficznych • na wybranym przykładzie omawia cechy sztuki renesansowej • rozumie przełomowe znaczenie odkrycia Mikołaja Kopernika • dostrzega i wymienia różnice pomiędzy katolicyzmem i protestantyzmem; • dostrzega różnorodność przyczyn reformacji i różny jej przebieg w zależności od państwa • rozumie skutki dwóch reform chrześcijaństwa; • omawia wpływ reform 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sposoby podróżowania na przestrzeni wieków, dostrzega znaczenie zmian • omawia znaczenie zmian wprowadzonych przez odkrywców na podbitych terenach, wskazuje ich pozytywy i negatywy • wskazuje podobieństwa między sztuką renesansu i starożytności • analizuje zmiany, które zaszły w XV i XVI wieku, i dostrzega ich wpływ na życie ludzi • analizuje przyczyny wojen religijnych; • wskazuje zmiany, które zaszły w Europie w związku z reformacją • porównuje sytuację w Kościele katolickim przed soborem i po jego reformach 	<p>VIII 1 2</p> <p>VIII 1 2</p> <p>IX 1</p> <p>IX 1</p> <p>IX 2</p> <p>IX 3</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
---------------------	-------------------	-------------	--------------------	----------------	---------------------

DZIAŁ II. POLSKA W XVI WIEKU

<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ziemie, którymi władali Jagiellonowie; • wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów; • rozumie określenie: hołd pruski; • zna datę hołdu pruskiego • rozumie pojęcia: nihil novi, demokracja szlachecka, sejm walny, izba poselska, izba senatorska, magnat, pospolite ruszenie; • określa wiek, w którym ukształtował się sejm • wyjaśnia pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów; • wie, kiedy doszło do zawarcia unii realnej; • wiąże postać Zygmunta Augusta z unią w Lublinie; • wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów • rozumie pojęcia: wolna elekcja, sejm elekcyjny, artykuły henrykowskie, pacta conventa, Akademia Wileńska; • rozumie pojęcia: pańszczyzna, folwark, „spichlerz Europy”; • wie, jaką monetę biła Rzeczpospolita w XVI wieku; • pokazuje na mapie Gdańsk • wymienia narody zamieszkujące Rzeczpospolitą; • wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców; • wymienia religie i wyznania XVI-wiecznej Rzeczypospolitej • wie, kim byli i z czego zasłynęli Mikołaj Rej, Jan Kochanowski; • rozumie pojęcie „złoty wiek kultury polskiej” 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, w jaki sposób doszło do likwidacji państwa zakonnego; • opowiada o powstaniu demokracji szlacheckiej; • wskazuje, czym szlachta różniła się od innych stanów • wymienia postanowienia unii lubelskiej • wyjaśnia zasady wolnej elekcji; • wie, gdzie odbywały się wolne elekcje; • wie, dlaczego w Rzeczypospolitej rozwinęła się produkcja zboża i handel tym towarem; • rozumie pojęcie: konfederacja warszawska, zna datę podpisania tego dokumentu • wskazuje przykłady zmian zachodzących w Polsce w okresie renesansu: rozwój polszczyzny i alfabetu polskiego, powstawanie budowli renesansowych, szerzenie idei humanizmu i renesansu na uniwersytetach 	<ul style="list-style-type: none"> • zna postanowienia traktatu pokojowego zawartego w Krakowie w 1525 roku • rozumie zasadę jednomyślności w pracy sejmu; • omawia znaczenie szlachty w państwie • zna przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej; • wymienia i rozumie skutki unii • rozumie znaczenie artykułów henrykowskich i pacta conventa dla ograniczenia władzy królewskiej; • analizuje znaczenie Gdańska dla polskiej gospodarki • wie, dlaczego w Rzeczypospolitej mieszkało wiele mniejszości narodowych; • omawia przyczyny i skutki tolerancji religijnej • omawia wpływ podróży, powstawania uniwersytetów i upowszechnienia druku na zmiany w polskiej kulturze; • wskazuje cechy renesansu na przykładzie ratusza w Zamościu, Wawelu 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać konsekwencje demokracji szlacheckiej; • wskazuje przyczyny przewagi politycznej szlachty w Polsce • rozumie różne oceny unii ze strony Polaków i Litwinów • dostrzega wady i zalety elekcyjnego wyboru władcy • rozumie i uzasadnia wpływ handlu zbożem na położenie chłopów i wzrost roli gospodarczej szlachty • omawia znaczenie konfederacji warszawskiej dla tolerancji religijnej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje demokrację szlachecką z innymi formami sprawowania władzy • porównuje charakter unii realnej i unii personalnej; • ocenia zawarcie unii z perspektywy polityki zagranicznej i wewnętrznej • porównuje monarchię elekcyjną z monarchią dziedziczną • potrafi uzasadnić znaczącą rolę szlachty w gospodarce polskiej • porównuje sytuację protestantów w Rzeczypospolitej i Europie • porównuje renesans 	<p>IX 4 VII 5; IX 7 IX 7 X 2 IX 5 X 1 IX 6</p>
---	--	---	--	--	--

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
DZIAŁ III. EUROPA I POLSKA W XVII WIEKU					
<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: Król Słońce, monarchia absolutna, Wersal, etykieta; wie, kiedy panował Ludwik XIV wie, kiedy doszło do rewolucji w Anglii; zna postacie: Zygmunta III Wazy, Władysława IV Wazy, Dymitra Samozwańca; wskazuje na mapie państwo, z którym Polska zawarła unię personalną z chwilą powołania na tron Zygmunta III Wazy; rozumie pojęcia: samodzierzwie, wielka smuta, dymitriada, husaria; zna daty: 1610, 1612, 1634 rozumie pojęcia: Kozacy, rejestr kozacki, ugoda w Perejasławiu; zna postać Bohdana Chmielnickiego zna postacie: Jana Kazimierza, Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego; zna pojęcia: potop, hetman; wie, co wydarzyło się w 1655 i w 1660 roku wyjaśnia pojęcia: liberum veto, „złota wolność”, rokosz, królewicza zna sylwetkę i dokonania Jana III Sobieskiego; wie, kiedy miały miejsce bitwy pod Chocimiem i pod Wiedniem oraz jaki był ich rezultat; rozumie pojęcia: haracz, odsiecz wiedeńska; wskazuje na mapie miejsca bitew z Turkami wskazuje przykłady sztuki barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie; wyjaśnia pojęcia: barok, sarmatyzm, wie, jakiego dotyczyły okresu; opowiada o stylu życia szlachty w okresie baroku 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia słowa „Państwo to ja”; opowiada o drodze Francji do pozycji mocarstwa wskazuje zmiany zachodzące w Anglii, gdy była republiką; rozumie zasadę „król panuje, ale nie rządzi” wie, jak zakończyła się unia personalna Polski i Szwecji; zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez dynastię Wazów; wskazuje na mapie zmiany granicy po pokoju polanowskim omawia przebieg powstania kozackiego; wskazuje na mapie bitwy, które stoczono podczas powstania opisuje przebieg wojen polsko-szwedzkich; omawia postanowienia pokoju w Oliwie wymienia skutki gospodarcze i polityczne wojen w XVII wieku omawia przebieg wojen polsko-tureckich wymienia cechy sztuki barokowej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy monarchii absolutnej rozumie, dlaczego doszło do konfliktu króla z Parlamentem, wskazuje skutki tego sporu wyjaśnia przyczyny i skutki interwencji polskiej w Rosji wskazuje przyczyny wybuchu powstania kozackiego wskazuje przyczyny konfliktu między Polską a Szwecją; rozumie znaczenie udanej obrony Jasnej Góry rozumie i omawia demograficzne skutki wojen XVII-wiecznych wskazuje przyczyny wojen polsko-tureckich; rozumie znaczenie bitwy pod Wiedniem rozumie znaczenie sztuki baroku dla Kościoła katolickiego; 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie i uzasadnia rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji; wyjaśnia, dzięki czemu Francja stała się potęgą w Europie opowiada o powstaniu Wielkiej Brytanii; dostrzega i omawia konsekwencje unii ze Szwecją, porównuje ją z unią lubelską rozumie znaczenie ugody w Perejasławiu; zna skutki rozejmu w Andruszowie rozumie znaczenie upadku gospodarczego Rzeczypospolitej dla funkcjonowania państwa omawia znaczenie traktatu w Buczaczu, rozumie, dlaczego nazywano go haniebnym; omawia okoliczności, w których Polacy ruszyli na odsiecz Wiedniowi; rozumie znaczenie odsieczy dla pozycji Polski w Europie wskazuje różnice między kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje demokrację szlachecką z monarchią absolutną porównuje sposób sprawowania rządów w Wielkiej Brytanii XVII wieku i demokrację szlachecką analizuje pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej za rządów Zygmunta III Wazy analizuje przyczyny sukcesu powstania; wskazuje przyczyny i skutki zbliżenia się Kozaków i Rosji rozumie dążenie do opanowania Bałtyku przez państwa nad nim leżące rozumie wpływ „złotej wolności” na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej w XVII wieku wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano „Lwem Lechistanu” rozumie przyczyny różnic pomiędzy kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej 	<p>XII 1 XII 1 XI 1 4 XI 2 4 XI 1 3 4 XI 4 XI 1 4 XI 5</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
DZIAŁ IV. EUROPA I ŚWIAT W XVIII WIEKU					
<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: „stulecie światła”, <i>Wielka encyklopedia francuska</i>, manufaktura, trójpodział władz, absolutyzm oświecony; • opisuje wynalazki oświecenia • wskazuje na mapie Prusy, Rosję i Austrię; • wyjaśnia pojęcia: absolutyzm oświecony, imperator; • wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii • rozumie pojęcia: herbatka bostońska, <i>Deklaracja niepodległości</i>, konstytucja; • wie, kiedy została podpisana <i>Deklaracja niepodległości</i>, tłumaczy, dlaczego ten dzień jest świętem narodowym w Stanach Zjednoczonych; • wymienia Polaków walczących o niepodległość USA; • zna postacie Jerzego Waszyngtona i Benjamina Franklina • rozumie pojęcia: stan trzeci, Bastylia, monarchia konstytucyjna, <i>Deklaracja praw człowieka i obywatela</i>; • wie, kiedy we Francji: wybuchła rewolucja, powstała monarchia konstytucyjna; • zna postacie Ludwika XVI i Marii Antoniny • rozumie pojęcia: terror jakobiński, wielki terror, gilotyna, Marsylianka 	<ul style="list-style-type: none"> • zna sylwetki i dokonania: J.J. Rousseau, Woltera, Monteskiusza; • podaje cechy kultury oświecenia, umieszcza ten okres na osi czasu • przedstawia reformy przeprowadzone w Rosji, Prusach i Austrii, wskazuje ich twórców • opowiada o stosunkach między Anglią i koloniami; • rozumie, dlaczego Kościuszko i Pułaski są bohaterami dla Amerykanów • wymienia stany społeczne we Francji rządzonej przez Ludwika XVI, omawia ich rolę w państwie; • wyjaśnia okoliczności powstania monarchii konstytucyjnej • charakteryzuje Francję jako republikę 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie wprowadzenia obowiązkowego szkolnictwa; • omawia koncepcję trójpodziału władz Monteskiusza • wyjaśnia na przykładzie sąsiadów Rzeczypospolitej, na czym polegał absolutyzm oświecony w praktyce • wskazuje przyczyny wybuchu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; • wymienia przyczyny rewolucji we Francji • wyjaśnia przyczyny obalenia jakobinów; • przedstawia skutki rewolucji we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje absolutyzm oświecony i dostrzega jego wpływ na funkcjonowanie państwa • rozumie znaczenie reform gospodarczych i wojskowych przeprowadzonych w państwach ościennych • wskazuje różnice w systemie sprawowania władzy w państwach europejskich i w Stanach Zjednoczonych • porównuje monarchię absolutną z monarchią konstytucyjną • rozumie i przedstawia zmiany społeczne, jakie zaszły we Francji podczas rewolucji 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie oświecenia dla postrzegania świata • porównuje sposób sprawowania władzy w Rzeczypospolitej i u jej sąsiadów • uzasadnia, dlaczego Stany Zjednoczone były pierwszym krajem, który wprowadził idee oświecenia w praktyce • dostrzega wpływ idei oświecenia na wybuch rewolucji we Francji • omawia wpływ idei oświecenia na rewolucję we Francji; • ocenia skutki rewolucji 	<p>XII 2 XII 3 XIV 1 2 XV XV</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
DZIAŁ V. POLSKA W XVIII WIEKU					
<ul style="list-style-type: none"> zna postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III Sasa; rozumie pojęcia: traktat trzech czarnych orłów, Collegium Nobilium, anarchia rozumie pojęcia: Szkoła Rycerska, I rozbiór Rzeczypospolitej, Familia, prawa kardynalne; wymienia państwa biorące udział w I rozbiórce Rzeczypospolitej, wskazuje utracone ziemie, zna datę traktatu rozbiorowego; zna postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Rejtana rozumie pojęcie: Sejm Wielki; wie, kiedy zwołano sejm i uchwalono konstytucję rozumie pojęcie: konfederacja targowicka; wie, kiedy doszło do wojny polsko-rosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja oraz do konfederacji targowickiej; wymienia państwa biorące udział w II rozbiórce Rzeczypospolitej; wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru wie, kiedy doszło do wybuchu powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej; zna postacie Tadeusza Kościuszki i Jana Kilińskiego; rozumie pojęcia: uniwersał połaniecki, insurekcja, kosynierzy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje próby reform w Rzeczypospolitej omawia wybór Stanisława Poniatowskiego na króla Rzeczypospolitej; wymienia reformy wprowadzone przez Poniatowskiego; opowiada o konfederacji barskiej wymienia próby reform podjęte przez Stanisława Poniatowskiego; wyjaśnia, czym były: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych; rozpoznaje Łazienki Królewskie w Warszawie omawia okoliczności powstania Sejmu Wielkiego; przedstawia stronnictwa sejmowe i ich poglądy; omawia postanowienia Konstytucji 3 maja zna postać Józefa Poniatowskiego opowiada o przebiegu powstania kościuszkowskiego; wymienia główne bitwy insurekcji 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, dlaczego doszło do objęcia polskiego tronu przez dynastię Wettinów; omawia skutki wojny północnej dla Rzeczypospolitej; wymienia trudności Rzeczypospolitej spowodowane wojną północną i rządami Sasów wymienia przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej przedstawia zmiany w gospodarce i ich konsekwencje przedstawia stronnictwa sejmowe i ich poglądy; rozumie przyczyny i skutki konfederacji targowickiej; wskazuje znaczenie II rozbioru dla sytuacji gospodarczej Rzeczypospolitej wymienia przyczyny wybuchu i skutki powstania kościuszkowskiego; rozumie przyczyny klęski powstania i upadku Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy uzależnienia Rzeczypospolitej od Rosji wyjaśnia sposoby ingerencji Rosji w sprawy Rzeczypospolitej i ich konsekwencje omawia znaczenie zmian w Rzeczypospolitej stanisławowskiej rozumie i uzasadnia znaczenie konstytucji dla funkcjonowania państwa omawia wpływ Rosji na sytuację w Rzeczypospolitej, omawia znaczenie konfederacji targowickiej dla II rozbioru rozumie znaczenie uniwersału połanieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia skutki rządów Sasów oraz konsekwencje podporządkowania Rzeczypospolitej Rosji ocenia sytuację polityczną Polski w czasie pierwszych lat rządów Stanisława Augusta rozumie i uzasadnia zmiany w edukacji za rządów Poniatowskiego porównuje założenia ustrojowe Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych zapisane w konstytucjach tych krajów analizuje postawę króla wobec konfederacji targowickiej ocenia szanse na powodzenie powstania kościuszkowskiego 	<p>XIII XVI 1; XVII 1 XVI 1 4 XVI 1 2 XVI 3; XVII 1 XVII 1 2 3</p>

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
DZIAŁ VI. EPOKA NAPOLEOŃSKA					
<ul style="list-style-type: none"> • wie, kiedy Bonaparte objął władzę, został cesarzem, wygrał bitwę pod Austerlitz; • rozumie pojęcia: konsulat, cesarstwo, <i>Kodeks Napoleona</i>, bitwa trzech cesarzy, Związek Reński • wie, kto i kiedy założył Legiony we Włoszech; • wie, kiedy powstało Księstwo Warszawskie i kiedy powiększył się jego obszar • wskazuje Księstwo Warszawskie na mapie; • zna postać i dokonania księcia Józefa Poniatowskiego • zna wydarzenia z lat: 1812, 1813, 1815; • rozumie pojęcia: bitwa narodów, sto dni Napoleona, Wielka Armia 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuację we Francji za panowania Napoleona Bonaparte; • wymienia państwa, które walczyły z Bonapartem, wskazuje te, które pokonał • rozumie cele działania Legionów Dąbrowskiego, zna ich szlak bojowy; • zna okoliczności, w których powstał <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>, oraz twórcę słów tej pieśni • opowiada o kampanii rosyjskiej Napoleona i o udziale w niej Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak Bonaparte objął władzę we Francji, uczynił kraj potęgą, odnosił sukcesy wojskowe • omawia zasady sprawowania władzy w Księstwie Warszawskim • wymienia przyczyny i skutki ataku na Rosję; • zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie zmiany, które zaszły w Europie po zwycięstwach Napoleona; • rozumie znaczenie bitwy pod Austerlitz dla zmian w Europie • omawia stosunki między Księstwem Warszawskim a Francją • przedstawia wpływ Napoleona na Europę; • wymienia przyczyny ostatecznej klęski Bonaparte 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje reformy Bonaparte i wskazuje ich wpływ na budowanie potęgi Francji • ocenia postawę Napoleona wobec Polaków • ocenia postawę Bonaparte wobec Polaków; • rozumie znaczenie epoki napoleońskiej dla historii Europy 	XVIII 1 XVIII 2 XVIII 1 2